

Keuzedelen worden ingezet bij vrijwillig jaar

Hieronder vindt u de resultaten van de tweede vragenlijst aan het panel kwalificaties mbo. Het panel kwalificaties mbo bestaat uit docenten en praktijkopleiders en heeft als doel om ervaringen met de kwalificatiestructuur te monitoren. Op de laatste pagina van deze rapportage leest u meer over de achtergrond van het panel. Het onderwerp van de tweede vragenlijst was gekoppeld aan het starten met nieuwe kwalificatiedossiers in het vrijwillige jaar.

Bijna een kwart (23%) van de ondervraagden geeft aan dat de school van plan is om in augustus 2015 een of meerdere opleidingen aan te bieden op basis van de nieuwe kwalificatiestructuur.

De redenen om wel in 2015 te starten zijn:

- Vanwege de mogelijkheid van het vrijwillig jaar: de helft van de starters geeft aan dat ze willen proefdraaien, oefenen en experimenteren met de nieuwe kwalificatiedossiers.
- Ook geven ze aan dat het nieuwe kwalificatiedossier meer kansen biedt in het onderwijs of op de arbeidsmarkt.
- Een geplande kwaliteitsslag wordt aangegrepen om ook te starten met een nieuw kwalificatiedossier.
- De instelling start met een nieuwe opleiding. Het heeft dan geen zin om met het oude dossier te starten (minder genoemde reden).

De redenen om niet in 2015 te starten zijn:

- Er is tijd nodig voor de voorbereiding. De helft van de leden die niet start in het vrijwillige jaar geeft aan dat ze nog niet zover is om over een half jaar te starten.
- Vanuit het management is besloten om niet deel te nemen aan de pilot (om welke reden is onbekend). Dit instellingsbeleid is, naast de voorbereidingstijd, een veelgenoemde reden.
- Andere minder genoemde redenen zijn: Er is onduidelijkheid over de keuzedelen en over de herziening in het algemeen; De afgelopen jaren is er veel veranderd, men wil nu even rust; Er zijn andere prioriteiten en andere veranderingen die nu de aandacht vragen; Men geeft er de voorkeur aan om de nieuwe kwalificatiedossiers tegelijk met de intensivering te laten plaatsvinden.

"We starten nog niet, omdat er nog steeds te weinig bekend is over de keuzedelen. Daarnaast kost het tijd om je opleiding opnieuw te organiseren en samen te voegen van 3 naar 1 opleiding. Daar gebruiken we het schooljaar 2015-2016 nog voor."

Onderwijsontwikkelaar

Inzet keuzedelen tijdens pilot

Vrijwel alle ondervraagden die van plan zijn om te starten in 2015 gaan hierbij gebruik maken van keuzedelen. De meest genoemde reden hiervoor is de mogelijkheid van het vrijwillige jaar: het proefdraaien en oefenen met de inhoud en de werking van keuzedelen. Andere (minder genoemde) redenen zijn dat ze alle veranderingen in een keer willen doorvoeren, dit bespaart werk. Ook geven ze aan dat keuzedelen kansen bieden voor de arbeidsmarkt, het onderwijs verrijken en passen bij het huidige onderwijsaanbod.

"Keuzedelen zijn de grootste verandering in de dossiers en zullen voor de grootste uitdagingen zorgen, vandaar dat het meenemen van de keuzedelen in het vrijwillige jaar van belang is voor ons."

Stafmedewerker onderwijs

Een aantal respondenten geeft aan dat ze er nog niet over uit zijn of ze gebruik maken van keuzedelen tijdens het vrijwillige jaar. Anderen vinden het aanbod bij de specifieke opleiding te mager en maken daarom in het vrijwillige jaar nog geen gebruik van keuzedelen.

De afgelopen maanden zijn er veel keuzedelen ontwikkeld. Op dit moment zijn er meer dan 200 keuzedelen gepubliceerd op kwalificaties.s-bb.nl. Daarnaast zijn er nog ongeveer 250 keuzedelen in ontwikkeling. Indien u een idee heeft voor een (vakspecifiek) keuzedeel dan kunt u terecht bij SBB. Via [deze link](#) kunt u uw idee kenbaar maken.

Vorbereiding op gebruik herziene kwalificatiedossier

We hebben de respondenten gevraagd hoe ver zij zijn met de voorbereiding van onderwijs en examinering op basis van het herziene kwalificatiedossier. In de meeste gevallen is dit nog niet gereed. Wel is duidelijk dat starters in het vrijwillige jaar verder zijn met de voorbereidingen (zie tabel).

Alhoewel het merendeel van de ondervraagden het curriculum nog niet gereed heeft, zijn de starters in het vrijwillige jaar al wel begonnen met de ontwikkeling.

In hoeverre heeft u het kwalificatiedossier vertaald naar het curriculum?¹ <i>(Er is gescoord op een schaal van 1 t/m 5.)</i>	Start met nieuw KD in 2016	Start met nieuw KD in 2015
1. Curriculumontwikkeling nog niet begonnen	33%	4%
2.	31%	29%
3.	24%	42%
4.	9%	13%
5. Curriculum is gereed	3%	13%

Kennis over herziene kwalificatiedossier

De deelnemers aan het panel zijn over het algemeen bekend met de herziene kwalificatiedossiers:

- 79% is op de hoogte van de basis-profielstructuur van de kwalificatiedossiers.
- 72% is op de hoogte van de inhoud van de dossiers waarmee zij werken.

De kennis van de teams die gaan werken met de kwalificatiedossiers varieert:

- 63% geeft aan dat het team op de hoogte is van de inhoud van het dossier.
- Van de respondenten die aangeven in het vrijwillige jaar te starten, is dit percentage zelfs 78%.

De voorlichting aan studenten gebaseerd op het herziene kwalificatiedossier is nog vrijwel niet gestart. Van de ondervraagden die in 2015 vrijwillig starten met de nieuwe kwalificatiedossiers geeft 38% aan dat de voorlichting is gestart.

Tot slot geven de respondenten een duidelijk signaal af in de vragenlijst: *Zorg voor een goede voorlichting over de herziene kwalificatiedossiers en keuzedelen voor de mensen die ermee aan de slag gaan.* Dit signaal neemt SBB mee. Daarnaast geeft SBB dit punt door aan het ministerie van OCW.

¹ 12 respondenten geven aan dat deze vraag niet van toepassing is. Zij zijn niet meegenomen in de tabel genoemde percentages.

Achtergrond van het panel kwalificaties mbo

De implementatie van de herziene kwalificatiestructuur is een feit. Vanaf juli 2014, na instemming van de minister van OCW, zijn de herziene kwalificatiedossiers beschikbaar als nieuwe bouwstenen voor het onderwijsproces. De meest opvallende bouwsteen is het keuzedeel. SBB wil graag weten wat de ervaringen zijn bij de toepassing van de kwalificatiedossiers en keuzedelen. Deze ervaringen helpen ons om de transparantie en gebruikswaarde van beide te monitoren en zo nodig te verbeteren.

SBB is daarom gestart met een landelijk panel voor mbo-docenten en praktijkopleiders. Alle leden mogen hun mening geven over de kwalificatiedossiers en de keuzedelen. Enkele keren per jaar vullen zij een vragenlijst in over bijvoorbeeld de inhoud, toepasbaarheid en leesbaarheid van de kwalificatiedossiers en keuzedelen. De opbrengsten van het panel worden in de vorm van rapportages bekend gemaakt.

De stem van de gebruiker vormt een belangrijk instrument voor het verbeteren van de kwaliteit. Mocht u nog collega's kennen die graag deelnemen aan het panel dan kunnen zij zich via [deze link](#) aanmelden.

Nieuwe vragenlijst

De tweede vragenlijst is ingevuld door 111 panelleden. De meeste respondenten werken voornamelijk als docent (29%) en onderwijsontwikkelaar (20%). We zijn als SBB blij met deze respons op de tweede vragenlijst. In juni verschijnt de derde vragenlijst.

Indien u opmerkingen heeft over de specifieke dossiers, dan kunt u dit doorgeven via deze [link](#). U kunt dan precies aangeven wat uw opmerking is bij welk dossier.

Hartelijk dank voor uw deelname aan het Panel kwalificaties mbo!